

Wymagania programowe na poszczególne oceny z geografii w klasie III gimnazjum.

Dział	ocena	lp.	Wymagania programowe	uwagi	
Położenie, obszar, granice i naród Polski.	Dopuszczający	1	Podać powierzchnię Polski.		
		2	Odczytać na mapie politycznej nazwy państw graniczących z Polską.		
	Dostateczny	1	Odczytać na mapie współrzędne geograficzne krańcowych punktów Polski.		
		2	Porównać powierzchnię Polski z powierzchnią wybranych państw w Europie.		
	Dobry	1	Wymienić narody należące do słowiańskiej grupy językowej.		
		2	Wskazuje pozytywne i negatywne konsekwencje położenia Polski w Europie.		
	Bardzo dobry	1	Wymienić ważniejsze mniejszości narodowe w Polsce.		
		2	Wyjaśnić przyczyny zmian granic Polski w XX wieku.		
	Środowisko geograficzne Polski.	Dopuszczający	1	Podzielić pasy ukształtowania powierzchni na krainy geograficzne.	
			2	Podzielić surowce mineralne ze względu na ich gospodarcze wykorzystanie.	
3			Wymienić formy młodej rzeźby polodowcowej.		
4			Zdefiniować terminy: pogoda, klimat.		
5			Podać przyrządy służące do pomiaru składników pogody.		
6			Wskazać, na mapie hipsometrycznej, główne systemy rzeczne Polski.		
7			Odróżnić rzekę główną od dopływu.		
8			Wskazać, na mapie hipsometrycznej wielkie jeziora w Polsce.		
9			Wymienić składniki krajobrazu.		
10			Definiuje pojęcia: gleba, żyzność		

		11	Wskazuje na mapie główne kompleksy leśne.	
	Dostateczny	1	Wskazać na mapie hipsometrycznej granice pasów ukształtowania powierzchni.	
		2	Odczytać na mapie hipsometrycznej wysokości bezwzględne w wybranych pasach rzeźby.	
		3	Wskazuje zasięgi zlodowaceń plejstoceńskich na obszarze naszego kraju.	
		4	Wymienić rodzaje wód podziemnych	
		5	Wymienić nazwy er geologicznych.	
		6	Wskazuje na zmiany rzeźby w holocenie.	
		7	Opisuje M. Bałtyckie (zasolenie, prądy wybrzeża, głębokość).	
		8	Opisać rozmieszczenie surowców mineralnych korzystając z mapy gospodarczej.	
		10	Opisać cechy klimatu przejściowego.	
		Dostateczny	11	Omawia znaczenie wody w życiu i gospodarce człowieka.
	12		Zna główne typy gleb.	
	13		Opisuje funkcje lasów.	
	14		Wykonuje na podstawie danych diagramy klimatyczne	
	Dobry	1	Podaje nazwy er geologicznych, w których wystąpiły ruchy górotwórcze na obszarze Polski.	
		2	Wykazuje zależność pomiędzy zlodowaceniami, a rzeźbą Pn. Polski.	
		3	Odczytuje, na mapach klimatycznych, rozkład elementów klimatycznych.	
		4	Opisuje czynniki kształtujące klimat Polski.	
		5	Wydziela na mapie konturowej dorzecza głównych rzek w Polsce.	
		6	Porównuje głębokość, zasolenie, zanieczyszczenie M. Bałtyckiego z innymi zbiornikami morskimi.	

		7	Wykazuje współzależności między naturalnymi składnikami krajobrazu.	
		8	Zna rozmieszczenie i przydatność gleb dla rolnictwa.	
		9	Potrafi wskazać zagrożenia wynikające z obecnej struktury gatunkowej i wiekowej lasów.	
		12	Potrafi scharakteryzować główne typy lasów w Polsce.	
		11	Zna i wykazuje różnice pomiędzy różnymi formami ochrony przyrody w Polsce.	
	Bardzo dobry	1	Wyjaśnia genezę jezior występujących w Polsce i podaje ich przykłady.	
		2	Zna powierzchnię Morza Bałtyckiego.	
		3	Wyjaśnia przyczyny zróżnicowania długości zlodzenia Bałtyku w różnych jego częściach.	
		4	Porównuje krajobrazy w wybranych krainach Polski.	
		5	Wyjaśnia przyczyny zróżnicowania krajobrazu na obszarze Polski.	
		6	Rozróżnia wody mineralne i potrafi je opisać.	
Krainy geograficzne w Polsce.	dopuszczający	1	Wskazuje główne pasy rzeźby.	
		2	Określić typ Morza Bałtyckiego	
		3	Wymienić formy młodej rzeźby polodowcowej.	
		4	Wskazać na mapie i odczytać nazwy kompleksów leśnych na pojezierzach.	
		5	Przedstawić walory krajoznawcze i wypoczynkowe pojezierzy.	
		6	Odróżniać krajobraz pojezierzy od krajobrazu Nizin Środkowopolskich.	
		7	Wskazać przebieg pradolin i podać ich nazwy.	
		8	Podać przykłady form rzeźby krasowej w pasie wyżyn.	
		10	Wskazać i odczytać na mapie, nazwy miast o liczbie ludności powyżej 50 tys.	

		11	Podzielić Karpaty na krainy geograficzne.		
		12	Wskazać, na mapie hipsometrycznej większe pasma górskie w Sudetach.		
		13	Wskazać obszary występowania głównych zasobów mineralnych w Sudetach,		
	Dostateczny		1	Wymenić typy wybrzeży na Pobrzeżach Południowobałtyckich.	
				Wyjaśnić powstanie Żuław Wiślanych.	
		2	Wymenić składniki krajobrazu Nizin Środkowopolskich.		
		3	Odczytać i wskazać na mapie nazwy miast powyżej 100 tys. mieszkańców.		
		4	Wskazać okręgi przemysłowe w pasie nizin.		
		5	Odczytać, na mapie gospodarczej, główne gałęzie przemysłu rozwinięte w okręgach przemysłowych w pasie nizin.		
	Krainy geograficzne w Polsce.	Dostateczny	6	Wyjaśnić jak powstaje rzeźba krasowa i rozpoznać na rycinie formy krasowe.	
			7	Wskazać, na mapie gospodarczej, okręgi przemysłowe w pasie wyżyn.	
			8	Wskazać, na mapie gospodarczej, ośrodki wydobywania surowców mineralnych.	
			9	Odróżniać aglomerację od konurbacji.	
10			Odczytać, na mapie gospodarczej, nazwy ośrodków przemysłowych.		
11			Opisać cechy rzeźby wysokogórskiej (rycina, zdjęcie, film).		
12			Odróżniać, na podstawie rycin, krajobraz Tatr od krajobrazu w Beskidach i w Pieninach.		
13	Opisać piętra roślinne w Tatrach.				
		14	Przedstawić ważniejsze walory turystyczne w Karpatach.		
		15	Uzasadnić konieczność ochrony przyrody w Karpatach.		
		16	Przedstawić cechy rzeźby Sudetów.		

		17	Ocenić zasoby naturalne i walory turystyczne Sudetów.		
	dobry	1	Opisać procesy kształtujące wybrzeża południowego Bałtyku.		
		2	Wyjaśnić przyczyny silnego skażenia wód Bałtyku.		
		3	Przedstawić następstwa zanieczyszczenia wód Bałtyku.		
		4	Odczytać, na mapie gospodarczej, surowce mineralne występujące w pasie wyżyn.		
		5	Przedstawić etapy rozwoju Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego.		
Krainy geograficzne w Polsce.	Dobry	7	Scharakteryzować krajobraz Gór Świętokrzyskich.		
		8	Porównać krajobrazy Tatr, Beskidów i Pienin.		
		9	Wykazać współzależności między elementami środowiska przyrodniczego na obszarze Karpat.		
		10	Uzasadnić, że Karpaty są obszarem zasobnym w wody.		
		11	Odróżniać góry zrębowe od gór fałdowych		
		12	Wykazać zróżnicowanie klimatyczne Sudetów		
		13	Ocenić środowisko geograficzne Sudetów dla potrzeb gospodarki rolnej.		
		14	Opisać Sudecki Okręg Przemysłowy.		
		bardzo dobry	15	Przedstawić aktualny stan wybranych elementów środowiska przyrodniczego w Sudetach.	
			1	Wyjaśnić przyczyny zróżnicowania długości zlodzenia Bałtyku w różnych jego częściach	
			2	Opisać powstawanie moren czołowych.	
			3	Ocenić środowisko geograficzne pojezierzy dla gospodarki narodowej.	
			4	Ocenić środowisko geograficzne pasa Nizin Środkowopolskich dla gospodarki narodowej	
			5	Podać charakterystyczne cechy rzeźby obszarów lessowych.	

		6	Przedstawić współczesne problemy przemysłu na Górnym Śląsku.	
		7	Wyjaśnić wpływ warunków naturalnych na rozwój	
		8	Wykazać zróżnicowanie budowy geologicznej Sudetów.	
Ludność Polski	dopuszczający	9	Podać liczbę ludności w Polsce.	
		10	Rozpoznać na mapie konturowej ważniejsze miasta w Polsce.	
		11	Wymienić jednostki podziału administracyjnego w Polsce.	
	dostateczny	1	Wskazać, na mapie politycznej Europy, państwa liczące więcej ludności niż Polska.	
		2	Odróżniać przyrost naturalny od przyrostu rzeczywistego ludności.	
		3	Odczytać na piramidzie płci i wieku, liczbę osób reprezentującą dany rocznik.	
		4	Obliczyć gęstość zaludnienia na km ² .	
		5	Odczytać, na mapie, średnią gęstość zaludnienia w województwach.	
		6	Określić główne funkcje wsi, miasta, strefy podmiejskiej.	
		7	Podać prawne kryterium odróżniające wieś od miasta.	
		8	Wykonać wykresy i diagramy ilustrujące procesy demograficzne.	
	dobry	1	Obliczyć, na podstawie danych liczbowych, wielkość przyrostu naturalnego	
		2	Wyjaśnić przyczyny przewagi liczbowej kobiet nad mężczyznami w ogólnej liczbie ludności Polski.	
3		Podać przykłady procesów urbanizacji.		
4		Podać przyczyny wzrostu liczby ludności miejskiej w Polsce.		
Bardzo dobry	1	Wykazać wpływ wydarzeń społeczno-historycznych na zmiany liczby ludności w Polsce.		

Gospodarka Polski	dopuszczający	1	Wskazać na mapie główne okręgi przemysłowe polski	
		2	Wymienić główne rodzaje użytków rolnych	
		3	Wymienić najważniejsze zwierzęta hodowlane w polsce	
		4	Określić funkcje lasów	
		5	Odczytać na mapie nazwy parków narodowych	
		6	Przedstawić składniki bilansu wodnego	
		7	Wymienić korzyści wynikające z dostępu do morza	
		8	Wskazać główne porty handlowe polski	
		9	Wskazać na mapie główne węzły transportu kolejowego i drogowego w polsceo	
		10.	Obliczyć saldo bilansu handlowego polski	

		11.	Podać przykłady walorów krajoznawczych	
dostateczny		1	Przedstawić funkcje przemysłu i jego związki z innymi działami gospodarki	
		2	Przedstawić czynniki lokalizacji elektrowni ciepłych i wodnych	
		3	Przedstawić strukturę użytków rolnych w polsce	
		4	Odróżnić typy lasów i przedstawić strukturę gatunkową lasów w polsce	
		5	Wskazać i nazwać na mapie ważniejsze kompleksy leśne w polsce	
		6	Wskazać porty rybackie i ośrodki przetwórstwa ryb w polsce	
		7	Określić funkcje transportu w gospodarce narodowej	
		8	Opisać zalety i wady środków transportu wykorzystywanych w polsce	
		9	Wyjaśnić potrzebę zrównoważenia bilansu handlowego polski	
		10	Wskazać na mapie i opisać najważniejsze walory krajoznawcze polski	
dobry		1	Wykazać potrzebę racjonalnego wykorzystania surowców	
		2	Wskazać na mapie gospodarczej wielkie elektrownie ciepłe i wodne	
		3	Ocenić uwarunkowania środowiskowe dla rozwoju rolnictwa w polsce	
		4	Ocenić uwarunkowania środowiskowe dla rozwoju rolnictwa w polsce	
			Wskazać na mapie hipsometrycznej ważniejsze kanały śródlądowe w polsce	
			Wskazać na mapie wielkie zbiorniki retencyjne w polsce.	
			Wykazać potrzebę racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi i ich ochronę przed zanieczyszczeniem	
			Określić wykorzystanie głównych rodzajów transportu	
			Wyjaśnić korzyści wynikające z wymiany towarowej między państwami	
			Ocenić wielkość zasobów surowców mineralnych	

		Scharakteryzować wybrany okręg przemysłowy	
	1	Podać powierzchnie lasów w polsce w % w stosunku do ogółu terytorium kraju	
	2	Wykazać znaczenie lasów dla gospodarki narodowej	
	3	Przedstawić problemy przemysłu polskiego w okresie transformacji	
	4	Przedstawić czynniki społeczne warunkujące rozwój rolnictwa w polsce	
	5	Wykazać regionalne zróżnicowanie warunków dla rozwoju rolnictwa w polsce	
	6	Wyjaśnić przyczyny zmian w strukturze upraw w polsce	
	7	Ocenić wpływ działalności rolniczej na środowisko przyrodnicze	
	8	Wyjaśnij przyczyny zróżnicowania gęstości sieci transportowych w polsce	
	9	Porównać rozwój sieci transportu w polsce z rozwojem sieci w innych krajach	
	10	Określić struktury eksportu i importu polski	
	11	Ocenić atrakcyjność pasów krajobrazowych dla turystyki wypoczynkowej	

Polska w Europie	dopuszczający	1	Podać przykłady integracji gospodarczej w europie	
		2	Zna liczbę członków ue	
		3	Wymienić formy prawnej ochrony przyrody	
	dostateczny	1	Wskazać i nazwać na mapie euroregiony	
		2	Wyjaśnić cele procesów integracyjnych	
		3	Wymienić kilka chronionych roślin i zwierząt w naszym kraju	
	dobry	1	Określić cele polityczne, gospodarcze i społeczne, do których dążą państwa ue	
		2	Przedstawić etapy rozszerzania ue oraz jej genezę	
		3	Wskazać cele tworzenia euroregionów	

		1	Podać przykłady integracji gospodarczej w europie	
	dopuszczający	1	Dokonac bilansu strat i zysków związanych z członkostwem w ue	
	<i>Bardzo dobry</i>		<i>Na podstawie różnych źródeł podać przykłady współpracy w ramach euroregionów</i>	
			<i>Wyjaśnić rolę nato we współczesnym świecie</i>	
Polska w Europie	dopuszczający	1	Określić położenie ziemi wschowskiej na tle podziału kraju na krainy geograficzne	
		2		
Mój region, moja miejscowość	Dostateczny	1	Podać przykłady zmian środowiska przyrodniczego w regionie	
		2	Podać podstawowe źródła informacji o regionie Wschowy	
		3	Wymienić zasoby naturalne i bogactwa mineralne regionu	
	Dobry	1	Przedstawić walory turystyczne okolic Wschowy	
2		Wskazać ważne postacie związane z regionem		
		1	Przedstawić listę problemów, których rozwiązanie poprawiłoby wizerunek miejscowości	
		2	Wymienić kilka wydarzeń historycznych, które miały miejsce we Wschowie bądź w jej okolicach	